

คู่มือแนวทางปฏิบัติโรงพยาบาลโภกสำโรง	ฉบับที่ ๑.๕		
ระเบียบปฏิบัติการเลขที่ หจ-๑๙-๐๒.๐๗/๐๕	หน้าที่ ๑		
เรื่อง แนวทางการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล	วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕		
หน่วยงาน กลุ่มงานการพยาบาล	แผนกที่เกี่ยวข้อง		
ผู้จัดทำ ทีม ICC	ผู้ทบทวน ๖๘๔	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ ก.

แนวทางการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล

การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลเพื่อป้องกันผู้ป่วย บุคลากรในโรงพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน จากการได้รับเชื้อโรคในโรงพยาบาล และส่งเสริมให้เกิดการดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสมเพื่อลดอัตราการติดเชื้อ ลดระยะเวลาในการพักรักษาตัวรวมทั้งลดค่าใช้จ่ายต่างๆ

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อทราบอุบัติการณ์และการกระจายของการติดเชื้อในโรงพยาบาล
 2. เพื่อให้ทราบความผิดปกติหรือการระบาดของการติดเชื้อในโรงพยาบาล
 3. เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาของโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลอย่างทันต่อเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ ลดอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาล
 4. เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย แพทย์ พยาบาล บุคลากรหอผู้ป่วยและหน่วยงานที่มีการดูแลรักษาผู้ป่วยในโรงพยาบาล
ผู้รับผิดชอบ

1. พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย มีหน้าที่ มอบหมาย กำหนด ติดตาม และนิเทศการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลให้แก่พยาบาลประจำการ

2. พยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย (ICWN) มีหน้าที่ เฝ้าระวังวิเคราะห์ข้อมูลด้านอาการ อาการแสดง ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการของผู้ป่วย และรายงานการติดเชื้อต่อพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำโรงพยาบาล

3. พยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำโรงพยาบาล (ICN) มีหน้าที่ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นิเทศ/ติดตาม ให้คำปรึกษา ประสานงาน รายงานการติดเชื้อ และรายงานผลการติดเชื้อในโรงพยาบาล

4. คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล (ICC) มีหน้าที่ กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูล รายงานการติดเชื้อ กำหนดแนวทางและประเมินผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล

ความหมาย

Date of Event (DOF) คือวันแรกที่ผู้ป่วยมีอาการ อาการแสดงหรือมีผลการตรวจวินิจฉัยที่เป็นองค์ประกอบของการติดเชื้อตามเกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อในแต่ละระบบ

Hospital Day หมายถึง วันที่ผู้ป่วยรับไว้รักษาในโรงพยาบาล ในกระบวนการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่ CDC ออกแบบไว้ กำหนดให้ช่วงเวลาตั้งแต่สองวันก่อนเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจนถึงวันแรกของการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเป็น Hospital day 1

Present on admission (POA) การติดเชื้อตั้งแต่แรกรับ เป็นการติดเชื้อที่ date of event (DOE) เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ก่อนรับไว้รักษาในโรงพยาบาลจนกระทั่งถึงวันที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาลวันที่ 2 ซึ่งไม่นับว่าเป็นการติดเชื้อในโรงพยาบาล (Hospital day 1-2)

Healthcare-associated Infection หรือ **Hospital - Acquired Infection: HAI**

คู่มือแนวทางปฏิบัติโรงพยาบาลโภกสำโรง	ฉบับที่ ๑๐.๕		
ระเบียบปฏิบัติการเลขที่ พย-๖๐-๖๒.๐๗/๐๙	หน้าที่ ๒		
เรื่อง แนวทางการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล	วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖		
หน่วยงาน กลุ่มงานการพยาบาล	แผนกที่เกี่ยวข้อง		
ผู้จัดทำ ทีม ICC	ผู้ทบทวน	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
หมายถึง การติดเชื้อที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล เป็นการติดเชื้อที่ date of event (DOE) เกิดขึ้นหลังจากเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลตั้งแต่วันที่ ๓ เป็นต้นไป (hospital day 3) ทั้งนี้มีความหมายรวมถึงการติดเชื้อในทางรกร่างกายและการติดเชื้อที่สามารถผ่านทางรกร่างกายได้ เช่น Herpes simplex, Toxoplasmosis, Rubella, Cytomegalovirus หรือ Syphilis ถ้า date of event เกิดขึ้นภายใน ๒ วันแรกที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาล ถือเป็น POA แต่ถ้า date of event เกิดขึ้นหลังรับไว้รักษาในโรงพยาบาลตั้งแต่วันที่ ๓ เป็นต้นไปถือว่าเป็น HAI			
<p>การติดเชื้อที่อยู่ในระยะฟักตัวของเชื้อก่อโรคเมื่อแรกรับไว้รักษาในโรงพยาบาล (hospital day 1) หรือโรคที่เคยเป็นแล้วเกิดขึ้นมาใหม่ (reactivated) เช่น herpes zoster (shingles), herpes simplex, syphilis, หรือ tuberculosis ไม่ถือว่าเป็น HAI</p> <p>7 - day Infection Windows Period (IWP) คือช่วงเวลา ๗ วันที่องค์ประกอบในการวินิจฉัยการติดเชื้อ โดยมี date of event (DOE) อยู่ในช่วงนี้</p> <p>การกำหนดช่วง 7 - day IWP คือช่วงเวลา ๓ วันก่อนและ ๓ วันหลังของวันที่มีการตรวจวินิจฉัย (Diagnostic test) ที่ยืนยันการติดเชื้อครั้งแรก ถ้าไม่มีการทำ Diagnostic test จะใช้วันที่เริ่มมีอาการหรืออาการแสดงเฉพาะที่ (Localized sign) เป็นวันอ้างอิงแทน diagnostic test</p> <p>Diagnostic test ได้แก่ การเก็บสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ การถ่ายภาพทางรังสี (imaging test) การทำหัตถการ (procedure) การตรวจ การวินิจฉัยของแพทย์ หรือการเริ่มรักษาการติดเชื้อ Localized sign คือ อาการ หรือ อาการแสดงที่มีความเฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการติดเชื้อตามเกณฑ์วินิจฉัยในแต่ละระบบ เช่น diarrhea, site-specific pain, purulent drainage กรณีที่มี diagnostic test หลายครั้งให้เลือก diagnostic test ครั้งแรกเท่านั้นเป็นวันอ้างอิงในการกำหนด infection window period ถ้าเลือก diagnostic test ที่พบภายหลัง อาจจะทำให้ date of event (DOE) ที่อยู่ในช่วง POA ไม่ถูกนับเข้ามาใน infection window period และ การติดเชื้อนั้นอาจถูกนับเป็น HAI แทน</p> <p>การเฝ้าระวังอัตราชุก (prevalence survey) หมายถึง การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการเกิดโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ ณ เวลาใด เวลาหนึ่ง (point prevalence survey) หรือ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (period prevalence survey) เพื่อให้ทราบขนาด และชนิดของปัญหาของโรงพยาบาลนั้นๆ อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาต่อไป โดยควรทำอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง</p> <p>การเฝ้าระวังแบบจำเพาะเจาะจง (targeted surveillance) หมายถึง การเฝ้าระวังการติดเชื้อซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของหน่วยงาน หรือตำแหน่งการติดเชื้อ หรือเชื้อก่อโรค หรือปัจจัยที่เกี่ยวกับการติดเชื้อที่ได้จากการสำรวจข้อมูลการเฝ้าระวังความชุก</p> <p>Infection Control Committee (ICC) หมายถึง คณะกรรมการบริหารงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล</p> <p>Infection Control Nurse (ICN) หมายถึง พยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน</p>			

คู่มือแนวทางปฏิบัติโรงพยาบาลโภกสำโรง	ฉบับที่ ๘.๕		
ระเบียบปฏิบัติการเลขที่ พอ-๙๐-๐๒.๐๗/๐๙	หน้าที่ ๓		
เรื่อง แนวทางการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล	วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕		
หน่วยงาน กลุ่มงานการพยาบาล	แผนกที่เกี่ยวข้อง		
ผู้จัดทำ ทีม ICC	ผู้ทบทวน	ผู้ทบทวน	ผู้อนุมัติ
โรงพยาบาล			

Infection Control Ward Nurse (ICWN) หมายถึง พยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อประจำห้องผู้ป่วย

ขั้นตอนการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล

1. ICWN หรือบุคลากรที่รับผู้ป่วยเข้าไว้ในการดูแลใส่ในเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล (Nosocomial Infection Surveillance Form) ในผู้ป่วยทุกรายที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลโภกสำโรง ตั้งแต่วันที่ ๓ เป็นต้นไป

2. ICWN หรือบุคลากรที่รับผู้ป่วยเข้าไว้ในการดูแลเบนทึกข้อมูลผู้ป่วยในใบเฝ้าระวังการติดเชื้อ โดยแนวทางการวินิจฉัยการติดเชื้อแต่ละระบบตามเกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อในโรงพยาบาล

3. หากสงสัยหรือพบว่ามีอาการของการติดเชื้อในโรงพยาบาลให้ ICWN รายงาน ICN ทันที

4. ICC สอบสวนการติดเชื้อร่วมกันหากพบว่าไม่ใช่การติดเชื้อในโรงพยาบาล ให้รายงานกลับไปบัง ICWN

5. หากพบว่าเป็นการติดเชื้อในโรงพยาบาลให้ร่วมกันสอบสวนและทบทวนแนวทาง ขั้นตอนในการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนเพื่อหาสาเหตุหรือเพื่อทบทวนและพัฒนาการเพื่อป้องกันการเกิดการติดเชื้อซ้ำ

6. แพทย์และพยาบาลให้การรักษาดูแลให้การพยาบาลตามแนวทางสำหรับผู้ติดเชื้อ

7. ICN รวบรวมข้อมูลจากการสอบสวน วิเคราะห์ประเมินผลและสรุปข้อมูลการติดเชื้อในโรงพยาบาล และรายงานผลต่อผู้บริหารและรายงานให้คณะกรรมการ ICC และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เอกสารบันทึกคุณภาพ (แบบท้าย)

1. แผนผังการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล

2. Nosocomial Infection Surveillance Form

3. ใบขอคำปรึกษางานพยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อเพื่อการวินิจฉัยการติดเชื้อ

4. ใบแบบรายงานการเกิด Nosocomial Infection

5. Surveillance Form real time

ตัวชี้วัดคุณภาพ

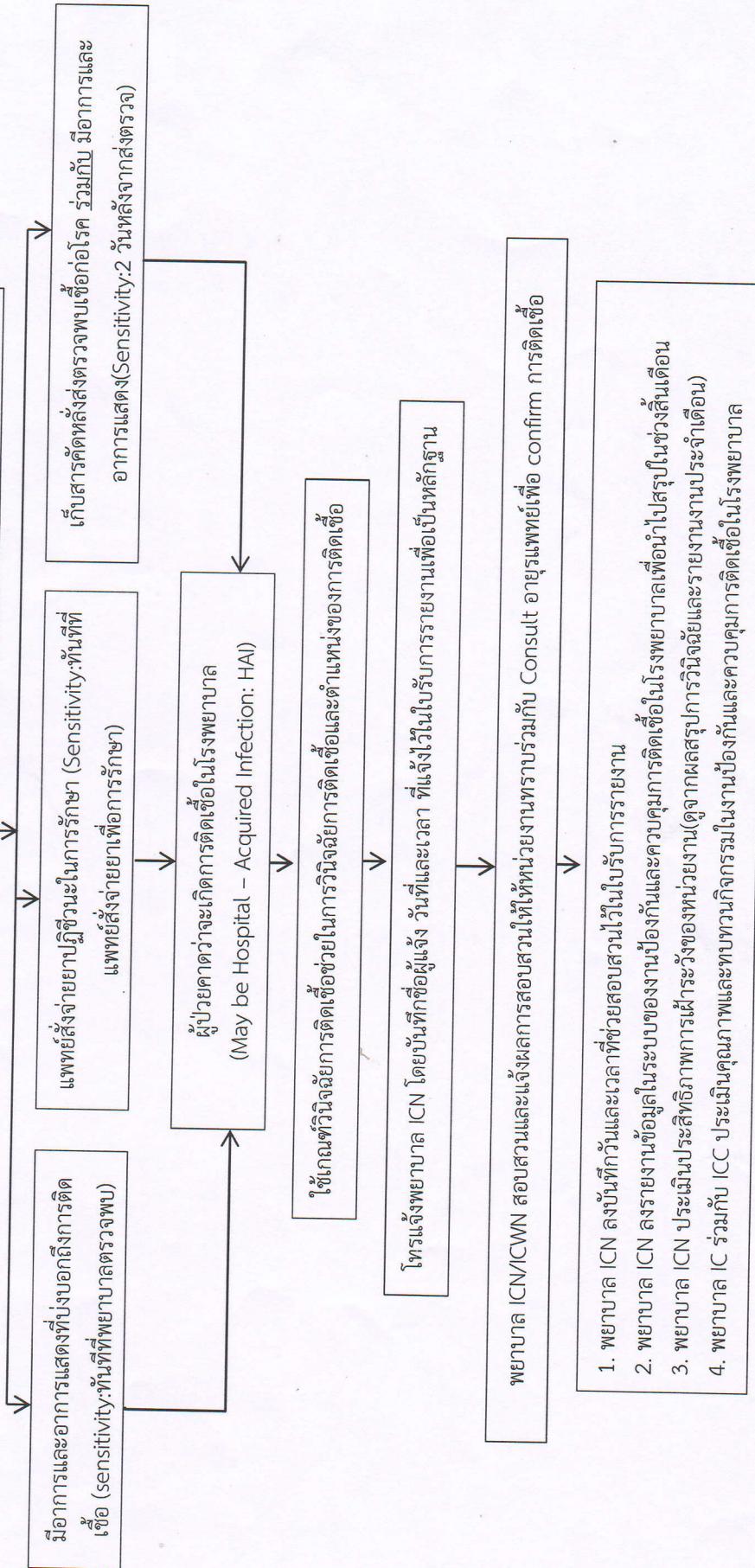
อัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาล (< ๓ ครั้ง/๑๐๐๐ วันนอนรพ.)

การประเมินผล

เดือนละ ๑ ครั้ง โดย ICWN รวบรวมในหน่วยงาน ICN รวบรวมระดับโรงพยาบาล คณะกรรมการ ICC ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล

แผนภูมิแสดงการใช้รักษาในโรงพยาบาล

ผู้ป่วยทุกรายที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลโดยคำสั่งแพทยานาสนใจ 48 ชม. หรือ Re-admit

แบบรายงานการเกิด Nosocomial Infection

អេដ្ឋីបាយ.....

ชื่อ-สกุล..... อายุ ปี Admit..... D/C.....

HN AN.....

อาการสำคัญ

.....
.....
.....
.....
.....

อาการ + ผล LAB

การรักษาของแพทย์

รายการ Antibiotic ที่ใช้สำหรับการรักษาการติดเชื้อครั้งนี้

ผลการวินิจฉัยติดเชื้อที่ระบบ

.....

ผู้รายงาน.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ

ខី-សកុលផ្តើម.....
អាយុ.....ឆ៍
HN.....AN.....

ใบขอคำปรึกษางานพยาบาลด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในรพ.เพื่อการวินิจฉัยการติดเชื้อ

(Consult for ICN)

หน่วยงานที่ส่งปรึกษา..... วันที่ส่งปรึกษา.....

การวินิจฉัยวันที่เข้ารับการรักษา.....

Admit วันที่..... เวลา.....

Underlying disease.....

เหตุผลที่รับไว้ในโรงพยาบาลเพื่อ.....

เหตุผลที่รับไว้ในโรงพยาบาลเพื่อ.....

การผ่าตัด

1.....วันที่.....

2..... วันที่.....

อาการสำคัญ สิ่งที่ตรวจพบ ผลการตรวจต่างๆ

การวินิจฉัยการติดเชื้อของ ICWN.....

การวินิจฉัยการติดเชื้อพยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อและการติดตาม

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

วันที่.....

เกณฑ์การพิจารณาการรับเข้ากับการติดเชื้อในโรงพยาบาล (NI: Nosocomial Infection) และเกณฑ์พิจารณา

ตัดออก

1. ผู้ป่วย Palliative care โดยญาติตัดสินใจรักษาแบบประคับประคองร่วมกับการให้คำอธิบายอาการและแผนการรักษาของทีมผู้รักษา (no investigate)
2. ผู้ป่วยที่อาการ stable และนอนนานมากกว่า 3 เดือน (day admit) โดยมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจในการดำรงชีวิต (ventilator dependent)
3. ญาติปฏิเสธการเจาะคอตามแผนการรักษา
4. พิจารณาตามดุลพินิจของแพทย์

หมายเหตุ: เหตุการณ์ต่อไปนี้ให้นำมา review เพื่อพิจารณา

- case PUI ที่เกิด NI
- case Community Associated Pneumonia (CAP) และสงสัยเกิดการติดเชื้อ Ventilator Associated Pneumonia (VAP) ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน